

Obžalovaný se dne 23. června 1939 dostavil k Dr. F. S. a zmocnil ho, aby podal zmateční stížnost a odvolání. Zvolený obhájce vyhotovil ještě téhož dne opověď uvedených opravných prostředků a téhož dne odpoledne (nikoliv teprve následujícího dne) ji odevzdal svému solicitoru Václavu K. s poukazem, aby ji podal nejpozději dne 24. června 1939; dále se o věc nestaral. Uvedený solicitor však pro ztrátu paměti, již trpí po operaci zduření štítné žlázy, nepodal opověď opravných prostředků včas, nýbrž až dne 26. června 1939. O tom se obhájce, který opověděné opravné prostředky zatím i provedl, dověděl teprve dne 22. července 1939, až když mu bylo doručeno usnesení ze dne 21. července 1939, jímž byla zmateční stížnost zamítnuta pro její opožděnou opověď. Že jeho solicitor trpí uvedenou chorobou, obhájce dříve nevěděl. Tento děj je osvědčen konaným šetřením.

Žádost o navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k opovědi zmateční stížnosti a odvolání, podaná obžalovaným na tomto podkladě dne 25. července 1939, je důvodná.

První z podmínek povolení tohoto navrácení v předešlý stav je, aby obžalovaný prokázal, že mu neodvratné okolnosti bez jeho viny nebo bez viny jeho zástupce znemožnily zachovati lhůtu (§ 364, č. 1 tr. ř.). Tuto podmínku obžalovaný splnil. Pověřiv již druhého dne po započetí lhůty oprávněného, do seznamu obhájců zapsaného obhájce (§ 39, odst. 1 tr. ř.), aby opověděl uvedené opravné prostředky, zabezpečil obžalovaný jejich včasné uplatnění jistě dostačující měrou, takže na jejich opožděném ohlášení zřejmě osobně viny nenese. Odevzdal-li pak obhájce svému solicitoru opověď zmateční stížnosti a odvolání téhož dne odpoledne s příkazem, aby je nejpozději následujícího dne odeslal, pověřil jej úkonem náležejícím k nejběžnější kancelářské agendě. Poněvadž je prokázáno, že se obhájce dověděl o občasné ztrátě solicitorovy paměti až dne 22. července 1939, je zřejmo, že v době, kdy ho pověřoval provedením uvedeného úkonu, neměl příčiny k pochybám o jeho schopnostech k provedení daného úkonu, který mu oprávněně svěřil k samostatnému provedení. Hledíc k tomu, že případ solicitorův, o nějž jde, byl, jak je dále prokázáno, prvním a jediným svého druhu, neměl ani z důvodu dohledu na kancelář příčiny, aby se včas přesvědčoval, zda byl uvedený běžný kancelářský úkon již proveden. Byla tedy choroba solicitorova, pro kterou byla zmeškána lhůta k opovědi opravných prostředků, neodvratnou překážkou podle § 364, č. 1 tr. ř. a ani obhájci nelze v oboru jeho povinností klásti za vinu, že se jí neuvareval.

Poněvadž byly splněny i další náležitosti § 364 tr. ř., jak plyne z toho, co bylo uvedeno, bylo navrácení v předešlý stav povoleno.

Čís. 6398.

S hlediska skutkové podstaty podle § 486, č. 2 tr. z. je nerozhodné — na rozdíl od skutkové podstaty podle č. 1 téhož zákonného ustanovení — proč došlo k úpadku a zda ho dlužník zavinil.

Zákon tu spatřuje trestnou nedbalost již v tom, že dlužník, věda že je neschopen platiti, jedná způsobem v § 486, č. 2 tr. z. naznačeným, místo aby, zdržuje se takového jednání, navrhl vyrovnací řízení nebo zahájení konkursu. Není třeba, aby jednal v poškozovacím úmyslu.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1939, Zm I 482/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486, č. 2 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost se dovolává důvodů zmatečnosti podle § 281, č. 5, 9. písm. a) tr. ř. Bezdůvodně.

Že byl obžalovaný nucen prodati nákladní auto se ztrátou, rozsudek výslovně zjistil; že byl povolán na vojenské cvičení, zřejmě předpokládá, když mluví o »návratu obžalovaného po mobilisaci«. Že blíže tuto okolnost nehodnotil je nerozhodné; nemá význam pro posouzení zavinění obžalovaného; neboť u přečinu podle § 486, č. 2 tr. z. — na rozdíl od přečinu podle č. 1 téhož paragrafu — nezáleží na příčině úpadku a na tom, zda byla dlužníkem zaviněna čili nic, nýbrž jen na tom, že si byl dlužník své platební neschopnosti vědom a že z nedbalosti poškodil své věřitele způsobem tam uvedeným.

Že odebíral zboží i po té, co věděl, že nemůže platiti, obžalovaný výslovně doznal. Obhajobě obžalovaného, že po té, co zjistil, že je neschopen platiti, již zboží nebral na úvěr, nýbrž na dobírku, napadený rozsudek zřejmě nevěří; zjišťujeť na základě dotazníků, že obžalovaný ještě po oné době odebral zboží na úvěr od Františka M. a od firm N. a K.

Zákon shledává trestnou nedbalost již v tom, že dlužník, věda o své neschopnosti platiti, činí nové dluhy nebo splátky na staré dluhy, místo aby navrhl, zdržuje se takového jednání, vyrovnací řízení nebo zahájení úpadku. Škodou věřitelů je tu částka, o kterou byla zkrácena kvota, kterou by dostali — nebýti oněch trestných činů — při stejnoměrném uspokojení podle předpisů řádu konkursního a vyrovnacího, které bylo právě oním jednáním zmařeno. Zákon zřejmě předpokládá, že dlužník při řádné pozornosti může poznati, že jednání oné povahy může takové poškození věřitelů způsobiti. Poškozovací úmysl dlužníkův ona skutková podstata nepředpokládá.

Že nemá vůbec žádné jmění, obžalovaný výslovně netvrdil. Investoval-li, jak uvádí, kapitál 8.000 K do zboží a měl-li, jak vyplývá ze seznamu aktiv a pasiv, založeného obžalovaným, v den výslechu, t. j. dne 25. března 1939 na hotovosti, ve zboží a na pohledávkách 5.104 K 25 h, byla tu možnost stejnoměrného uspokojení všech věřitelů v rozhodné době. Byla proto zmateční stížnost zamítnuta.